



मन की बात

वोल्यूम 9



MANN KI BAAT

VOL.9

Authors

Sarda Mohan and Tanushree Banerji

Illustrations and Cover Art

Dilip Kadam

Assistant Artist

Ravindra Mokate

Production

Amar Chitra Katha

Colourists

Prakash Sivan and Prajeesh V. P.

Layout Artist

Akshay Khadilkar

Published by

Amar Chitra Katha Pvt. Ltd

GUJARATI

ISBN – 978-93-6127-274-5

Amar Chitra Katha Pvt. Ltd, January 2024

© Ministry of Culture, Govt of India, January 2024

All rights reserved. This book is sold subject to the condition that the publication may not be reproduced, stored in a retrieval system (including but not limited to computers, disks, external drives, electronic or digital devices, e-readers, websites), or transmitted in any form or by any means (including but not limited to cyclostyling, photocopying, docutech or other reprographic reproductions, mechanical, recording, electronic, digital versions) without the prior written permission of the publisher, nor be otherwise circulated in any form of binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

You can now get ACK stories as part of your classroom with **ACK Learn**, a unique learning platform that brings these stories to your school with a range of workshops. Find out more at www.acklearn.com or write to us at acklearn@ack-media.com.



મારા પ્રિય બાળકો,

મને એ વાતથી ખૂબ આનંદ થાય છે જ્યારે હું તમારા જેવા યુવા લોકોને તમે પસંદ કરેલા ક્ષેત્રોમાં પ્રખરતાપૂર્ણ ચમકતા જોઉં છું. તે કોઈ શૈક્ષણિક કે કોઈ વ્યાવસાયિક વિકલ્પ જ હોય એવું નથી - પણ તમે તમારા જુસ્સાને અનુસરો છો અને તમારી કુશળતાઓને વધારવા માટે સખત મહેનત કરો છો તે જોઈને જ આપણા દેશના સુંદર ભાવિ માટે મારા મનમાં એક મોટી આશા બંધાય છે.

આ વોલ્યુમમાં, તમે યુવા વેદાંગી કુલકર્ણીને મળશો જેણે સાઇકલિંગ કરવામાં એટલો આનંદ આવતો કે તે વિશ્વભરમાં સાઇકલિંગ કરનારી સૌથી નાની ઉંમરની મહિલા બની! નવ વર્ષની ઉંમરના કિશ્કીલ અનિલને રુબિક્સ ક્યુબનું ખૂબ આકર્ષણ હતું, તેણે તેને કલામાં ફેરવ્યું. જીગર ઠક્કરને જન્મ સાથે સેરેબ્રલ પલ્સીની બિમારી હતી પરંતુ તે એવોર્ડ-વિનિંગ પેરા સ્વીમર બન્યો.

એવા વયસ્ક લોકો પણ છે જે બિનપરંપરાગત વિકલ્પ પસંદ કરીને આનંદ ફેલાવે છે. મીરા શેનોયે પોતાનું જીવન અપંગ લોકોના સશક્તિકરણમાં વિતાવ્યું છે, જ્યારે શ્રીધર વેમ્બુએ ગ્રામીણ ભારતમાં યુવાનોને સશક્ત બનાવવાનો વિકલ્પ પસંદ કર્યો. ફક્ત યાદ રાખો, કે તમારી પસંદગીઓ તમારા જીવનમાં ગુણવત્તાનો ઉમેરો કરે છે. તમારા મનની વાત સાંભળો અને યોગ્ય વિકલ્પ ચૂંટો.



અનુક્રમણિકા

1	બડૌત ગામ	3
2	ચંદ્રકાંત કુલકર્ણી	5
3	ચિન્મય અને પ્રજ્ઞા પાટણકર	7
4	હિરામાન કોર્વા	10
5	જીગર ઠક્કર	13
6	કિષ્નીલ અનિલ	16
7	મદુરાઈ ચિન્ના પિલ્લઈ	18
8	મીરા શેનોય	21
9	રિંગ્ણામી યંગ	24
10	શ્રીધર વેમ્બુ	27
11	વેદાંગી કુલકર્ણી	30

બડૌત ગામ

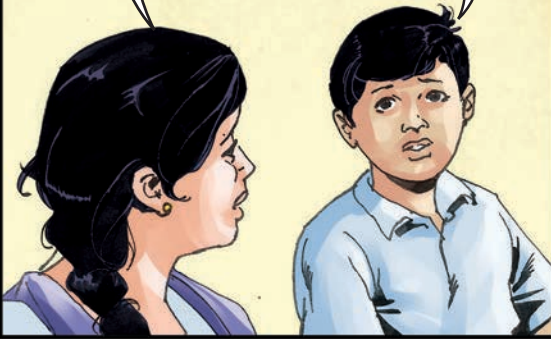
વિજ્ઞાનનો પીરિયડ હતો અને ક્લાસમાં સુએજ ડિસ્પોઝલ વિશે ભણાવાઈ રહ્યું હતું.

જો ગટરના પાણીનો યોગ્ય નિકાલ ન થાય, તો તેનાથી રોગચાળો ફેલાઈ શકે છે.



ગયા મહિને અમારી બિલ્ડિંગની પાસેના સુએજ પાઇપ્સ ફૂટી ગયા હતા. તે ખૂબ જ ભયંકર હતું!

તમે તે ગંદી વાસ સાથે કેવી રીતે રહ્યાં?



કોને હવે એક બ્રેક લેવાની મન કી બાતની સ્ટોરી સાંભળવાની ઇચ્છા છે?

હેયા!!

યસ!



હરિયાણાના પંચકુલાના બડૌત ગામમાં -

અરરા! તે ઓવરફ્લો થઈ રહેલી ગટરમાંથી સખત ગંદી વાસ આવી રહી છે.

મારા બાળકો માંદા પડવા લાગ્યા છે. મને ચોક્કસપણે લાગે છે કે તે આસપાસના ગંદા પાણીને લીધે જ છે.



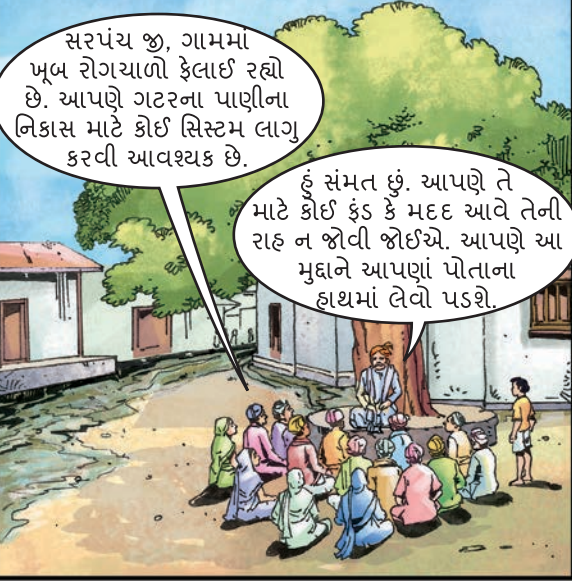
ગામમાં હમણાંથી ગટરના પાણીની નિકાસીની સમસ્યાઓ આવી રહી હતી.

મને અહીંથી શાકભાજી ખરીદવાનું મન નથી. તે બધું ખૂબ ગંદું છે!

પણ આખું ગામ આના જેવું જ છે. આપણે શું કરી શકીએ?



ગામ પંચાયત* માટે આ સમસ્યા ખૂબ મહત્વની છે.



સરપંચ જી, ગામમાં ખૂબ રોગચાળો ફેલાઈ રહ્યો છે. આપણે ગટરના પાણીના નિકાસ માટે કોઈ સિસ્ટમ લાગુ કરવી આવશ્યક છે.

હું સંમત છું. આપણે તે માટે કોઈ ફંડ કે મદદ આવે તેની રાહ ન જોવી જોઈએ. આપણે આ મુદ્દાને આપણાં પોતાના હાથમાં લેવો પડશે.

ઘણી મીટિંગો પછી, એક ઉકેલ ધીમે ધીમે બહાર આવવા લાગ્યો.



જો આપણે પાઈપોની મદદથી બધી ગટરોનું પાણી એક જગ્યાએ એકત્રિત કરીએ, તો તેનો નિકાલ કરવો વધુ સરળ રહેશે.

હા, આપણે તેને ગામની બહાર, રહેઠાણથી દૂર એકત્રિત કરી શકીએ છીએ.



આ પાણીને પણ ફિલ્ટર કરીએ તો? પછી આપણે તેનો ખેતીવિષયક હેતુઓ માટે ઉપયોગ કરી શકીશું.

તે અદ્ભુત વિચાર છે!

પંચાયતે ગામવાસીઓના સપોર્ટથી, આ પ્લાનને અમલમાં લાવવા માટે કામ શરૂ કર્યું.



જલ્દી જ -

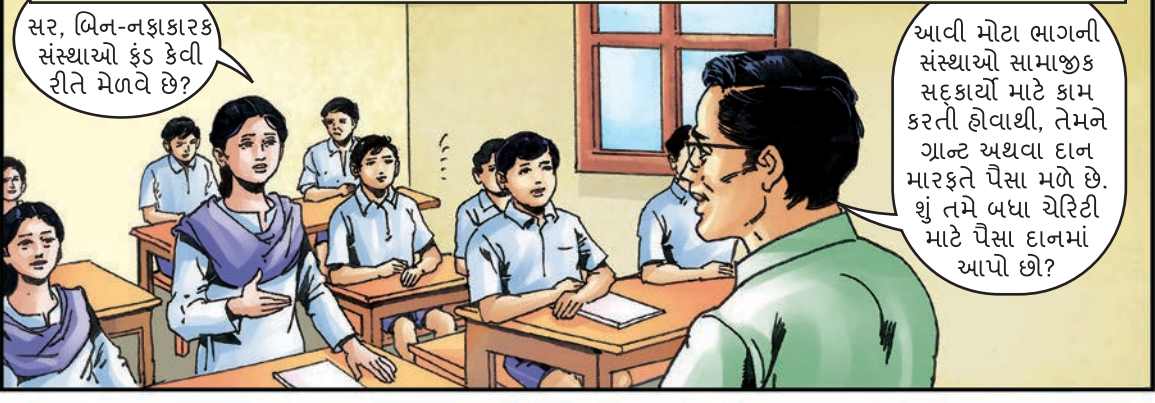


જુઓ ગામ ફરીથી કેવું સાફ દેખાય છે!

હા, મને ગર્વ છે કે પંચાયતે આ સમસ્યાને કેવી સારી રીતે ઉકેલી અને દરેકજણે કેવી સરસ રીતે સાથે મળીને તેમની સહાય કરી!

પ્રધાનમંત્રી મોદીએ પોતાના રેડિયો શો, મન કી બાતમાં બડોટ ગામના લોકોની પ્રશંસા કરી.

ચંદ્રકાંત કુલકર્ણી



સર, બિન-નફાકારક સંસ્થાઓ ફંડ કેવી રીતે મેળવે છે?

આવી મોટા ભાગની સંસ્થાઓ સામાજિક સદ્કાર્યો માટે કામ કરતી હોવાથી, તેમને ગ્રાન્ટ અથવા દાન મારફતે પૈસા મળે છે. શું તમે બધા ચેરિટી માટે પૈસા દાનમાં આપો છો?



સર, મારા પપ્પા તેમના પગારમાંથી એક હિસ્સો ઝકાત* તરીકે આપે છે.

મારા માતા-પિતા નજીકના એક ઓલ્ડ-એજ હોમ (વૃદ્ધાશ્રમ)માં દાન આપે છે.

ખૂબ સરસ. આપણે જો પોતે લોકોની મદદ માટે સમય કે શક્તિ ફાળવી શકતા ન હોઈએ તો, તેમની મદદ કરવાની આ પણ એક રીત છે.

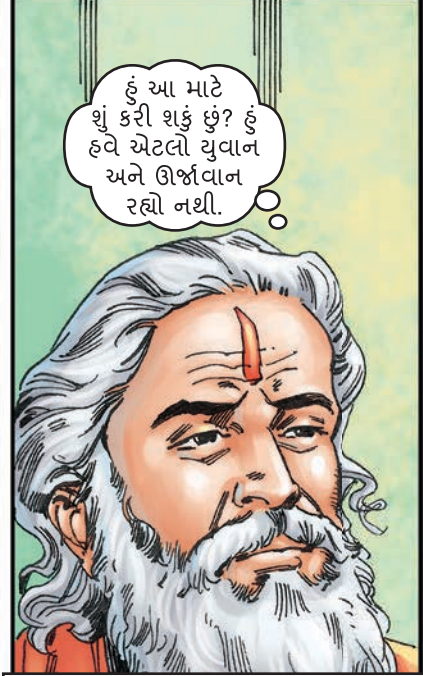


આજની સ્ટોરી પૂણેના આવા જ એક વ્યક્તિ વિશેની છે, જેણે પોતાની પેન્શનનો લગભગ એક તૃતીયાંશ ભાગ આપણા દેશને સ્વચ્છ રાખવા માટે દાનમાં આપી દીધો.

ચંદ્રકાંત કુલકર્ણી એક સરકારી અધિકારી હતા જે 2015માં નિવૃત્ત થયા.



આ બગીચો પહેલાં એક રાજિયામણું સ્થાન હતું. પણ હવે બહાર કચરાનો ઢગલો થવાથી હવામાં દુર્ગંધ આવે છે.

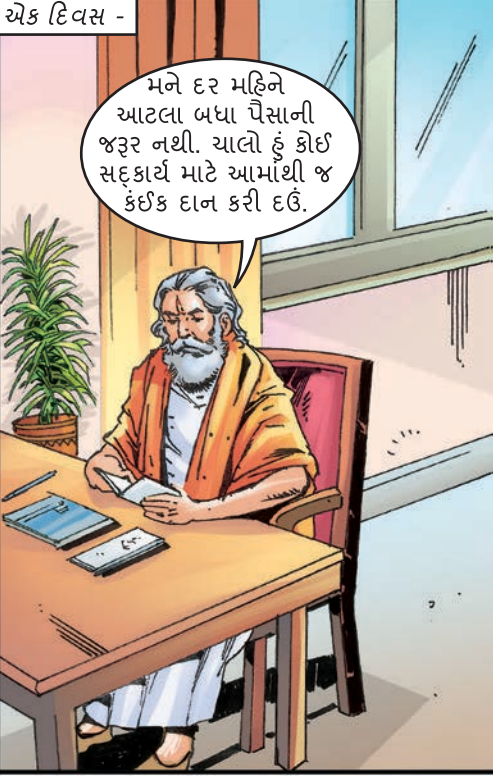


હું આ માટે શું કરી શકું છું? હું હવે એટલો યુવાન અને ઊર્જાવાન રહ્યો નથી.

આજુબાજુ સ્વચ્છતાના અભાવથી ચંદ્રકાંત પરેશાન થઈ રહ્યાં હતા પણ તે લાચાર હતા.

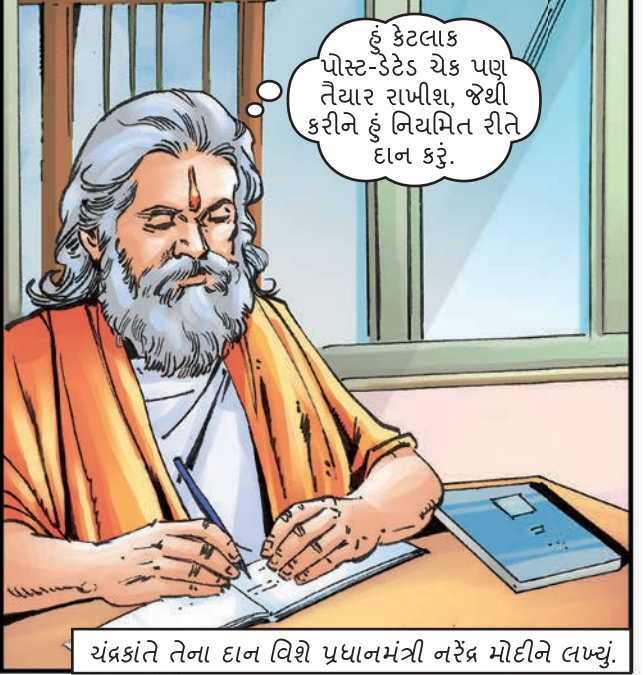
એક દિવસ -

મને દર મહિને આટલા બધા પૈસાની જરૂર નથી. ચાલો હું કોઈ સદ્કાર્ય માટે આમાંથી જ કંઈક દાન કરી દઉં.



તેમણે તેમની પેન્શનમાંથી થોડો ભાગ સ્વચ્છ ભારત અભિયાન*, સરકાર દ્વારા ચલાવવામાં આવતા રાષ્ટ્રવ્યાપી સ્વચ્છતા કાર્યક્રમ માટે દાન પેટે આપવાનું શરૂ કર્યું.

હું કેટલાક પોસ્ટ-ડેટ્સ ચેક પણ તૈયાર રાખીશ, જેથી કરીને હું નિયમિત રીતે દાન કરું.



ચંદ્રકાંતે તેના દાન વિશે પ્રધાનમંત્રી નરેંદ્ર મોદીને લખ્યું.

તેમના મહાન યોગદાન બદલ તેમનો આભાર માનવા માટે, પ્રધાનમંત્રી મોદીએ તેમની પૂનાની મુલાકાત વખતે ચંદ્રકાંત અને તેમના પરિવારને મળવાની વાત કરી.

ચંદ્રકાંતજીના આ ફાળાનો ઉલ્લેખ પ્રધાનમંત્રીના રેડિયો શો, મન કી બાતમાં પણ થયો હતો.

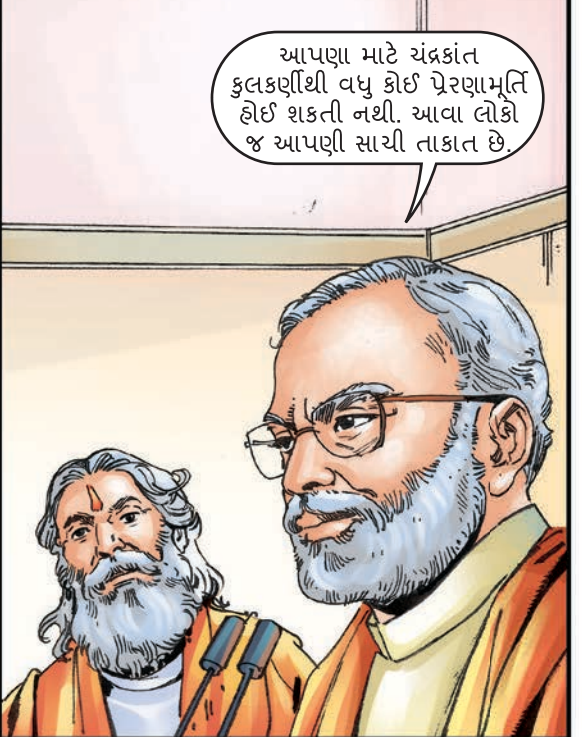
સર, અહીં આ અભિયાન માટે 52 ચેક તૈયાર છે. આટલું હું ઓછામાં ઓછું મારા રાષ્ટ્ર માટે કરી શકું છું.

ચંદ્રકાંતજી તમે એક સાચા નાયક છો.



તેમણે આ સદ્કાર્ય માટે રૂ. 2,60,000 થી વધુ રકમનું દાન કર્યું.

આપણા માટે ચંદ્રકાંત કુલકર્ણીથી વધુ કોઈ પ્રેરણામૂર્તિ હોઈ શકતી નથી. આવા લોકો જ આપણી સાચી તાકાત છે.



ચિન્મય અને પ્રજ્ઞા પાટણકર

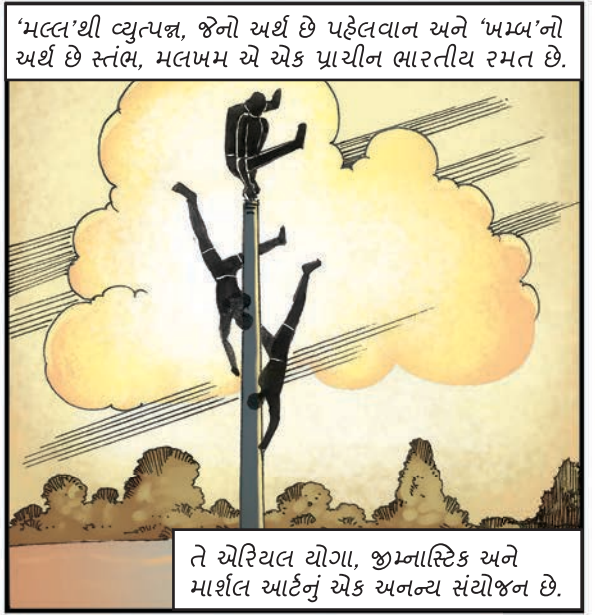


મને કબકૂ જેવી રમતો જોવી ગમે છે. ગૌરી, મને લાગે છે તે વધુ લોકપ્રિય થવી જોઈએ.

સાચી વાત, ઇકબાલ. લોકો ફક્ત ક્રિકેટ અને ફૂટબોલ વિશે જ જાણે છે.



તેં સાચુ કીધુ ગૌરી. પણ તે માટે, આ રમતોને પ્રોત્સાહન આપવું અને તેમનો પ્રચાર કરવો આવશ્યક છે. આજે, હું તમને બે લોકો વિશે જણાવવાનો છું જેમણે મલખમની રમતને વિશ્વભરમાં લોકપ્રિય બનાવી છે.



‘મલ્લ’થી વ્યુત્પન્ન, જેનો અર્થ છે પહેલવાન અને ‘ખમ્બ’નો અર્થ છે સ્તંભ, મલખમ એ એક પ્રાચીન ભારતીય રમત છે.

તે ચેરિયલ યોગા, જીમ્નાસ્ટિક અને માર્શલ આર્ટ્સનું એક અનન્ય સંયોજન છે.

પૂણેમાં રહેતું એક યુવાન યુગલ ચિન્મય અને પ્રજ્ઞા પાટણકર, મલખમના નિષ્ણાત પરફોર્મર્સ છે.



તેમણે તેમના બેલ્ટમાં ઘણી પ્રતિસ્પર્ધાઓ, ઇનામો જીત્યા છે અને વર્ષોનો અનુભવ મેળવ્યો છે.

તેઓ 2009માં જ્યારે ન્યૂ જર્સી* ગયેલા, ત્યારે થોડા સમય માટે તેમનો મલખમથી સંપર્ક તૂટી ગયો હતો પરંતુ જલ્દી જ તેમણે તે પાછો મેળવ્યો.



હવે આપણી પાસે આપણાં બેંકચાર્ડમાં પોલ માટે જગ્યા છે, આપણે ફરીથી પ્રેક્ટિસ કરી શકીશું.

હું હવે ફરીથી મલખમ માટે અધીર છું!

શરૂઆતમાં, આવો શોખ ધરાવતા ફક્ત થોડાંક મિત્રો જ હતાં, પરંતુ જેમ જેમ તેનો પ્રસાર થયો...



પોલ પર યોગા!

મમ્મી, મારે પણ તે શીખવું છે!

...જિજ્ઞાસુ લોકો દેખાવા લાગ્યા

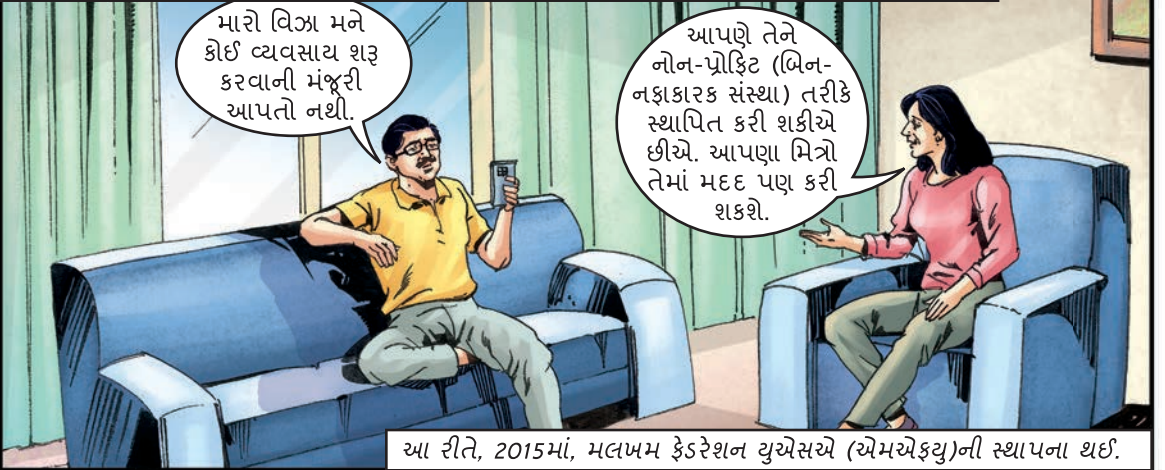
ચિન્મય અને પ્રજાએ તેમને શીખવવાનું શરૂ કર્યું.



મલખમના ત્રણ પ્રકાર હોય છે. આજે, આપણે રોપ મલખમ શીખીશું.

હું કરું છું તે ઝીણવટપૂર્ણ જૂઓ.

જેમ જેમ પ્રતિભાગીઓ વધ્યા, ચિન્મયને એક સત્તાવાર પ્રશિક્ષણ કેન્દ્ર સ્થાપિત કરવાનું મન થયું. પણ -



મારો વિઝા મને કોઈ વ્યવસાય શરૂ કરવાની મંજૂરી આપતો નથી.

આપણે તેને નોન-પ્રોફિટ (બિન-નફાકારક સંસ્થા) તરીકે સ્થાપિત કરી શકીએ છીએ. આપણા મિત્રો તેમાં મદદ પણ કરી શકશે.

આ રીતે, 2015માં, મલખમ ફેડરેશન યુએસએ (એમએફયુ)ની સ્થાપના થઈ.

જેમ જેમ એમએફયુએ વધુ કેન્દ્રો ખોલવાના શરૂ કર્યાં, તેમનો કાર્યક્રમ વધુ સંરચિત થયો



અમે શિક્ષણને સરળ બનાવવા માટે એક પાઠ્યક્રમ બનાવ્યો છે.

તમે બધા તાલીમાર્થીઓની અમારી પ્રથમ બેચ હતા. હવે, તમે અન્ય લોકોને શીખવવા માટે તૈયાર છો.

આ પ્રયાસો સફળ થયા. 21 જૂન, 2017ના રોજ, એમએફયુએ યુનાઇટેડ નેશન્સ ખાતે મલાખમનું પ્રદર્શન કર્યું.

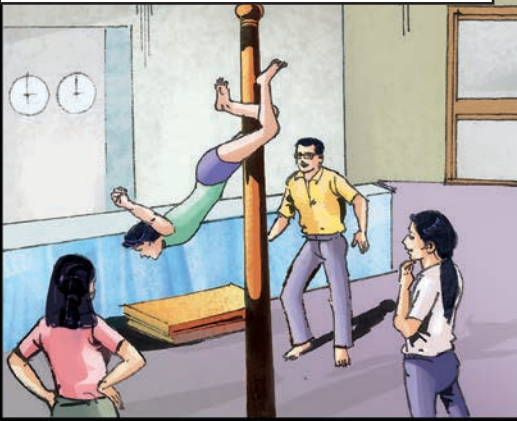


મેં આના જેવું કંઈ ક્યારેય નથી જોયું.

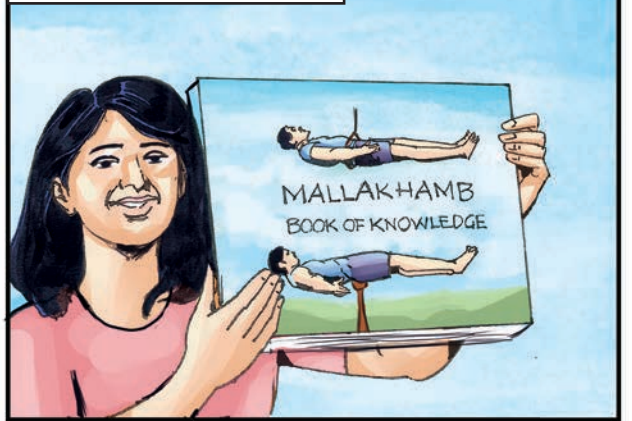
અવિશ્વસનીય!

તેમણે ટાઇમ્સ સ્ક્વેર, સ્ટેચ્યુ ઓફ લિબર્ટી, લિકન સેન્ટર ઓફ પર્ફોર્મિંગ આર્ટ્સ અને અન્ય પ્રતિષ્ઠિત સ્થાનોએ પણ પરફોર્મ કર્યું.

2018માં ચિન્મયે યુએસએની ટીમને પ્રથમ વિશ્વ મલાખમ ચેમ્પિયનશિપ માટે તૈયાર કરી.



પ્રજ્ઞાએ પોતાના આટલા વર્ષના અનુભવને એક પુસ્તકમાં કંડાર્યો.



બિન-નફાકારક સંસ્થા હોવાને કારણે, સફળતા છતાં એમએફયુ પાસે આર્થિક સંઘર્ષો છે.



અમને વધુ સ્તંભો અને એક સમર્પિત કોચની જરૂર છે.

અમે મલાખમની રમતને પ્રોત્સાહન આપવા માટે અમને થોડી સબસિડી પ્રદાન કરવા માટે ભારત સરકારને લખ્યું છે.

બધા બાળકો આજની મન કી બાતની સ્ટોરી સાંભળવા માટે તૈયાર હતા.

હિરામાન કોર્વા



અમે અમારી સંસ્કૃતની ટેસ્ટ હમણાં જ આપી છે, સર. હવે અમને રિલેક્સ થવા માટે એક સારી સ્ટોરીની જરૂર છે.

તે સાચું છે! આજકાલ કોઈપણ સંસ્કૃત બોલતું નથી. પછી આપણે તે કેમ શીખવી પડે છે?



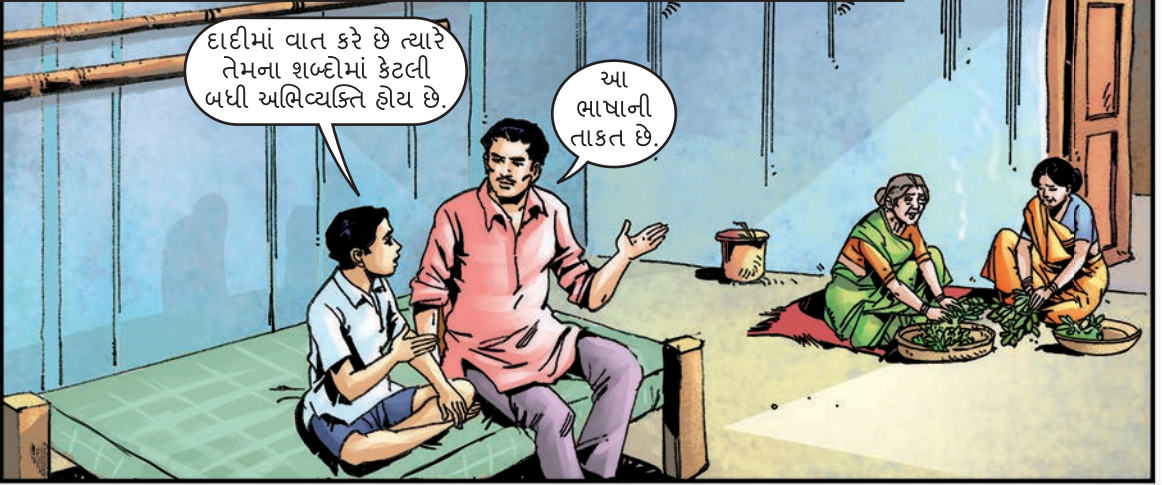
એવા લોકો હજીયે છે કે જેઓ સંસ્કૃત ભાષા બોલે છે. અને બીજી વાત કે તેને જાણ્યા વગર, આપણે આપણાં પ્રાચીન ગ્રંથો કેવી રીતે વાંચી શકીશું?

જેમ કે રામાયણ અને મહાભારત?



તે બરાબર. ભારતમાં ઘણી બધી ભાષાઓ છે જે લુપ્તપ્રાય થઈ રહી છે કારણ કે કોઈપણ તેનો ઉપયોગ કરતું નથી. ઝારખંડના સિજુ ગામના હિરામન કોરવાના મનમાં આ વિચાર ધર કરી ગયો.

હિરામન એક યુવાન છોકરો હતો, જ્યારે તેની જનજાતિની ભાષા તેને આકર્ષિત કરી રહી હતી.



દાદીમાં વાત કરે છે ત્યારે તેમના શબ્દોમાં કેટલી બધી અભિવ્યક્તિ હોય છે.

આ ભાષાની તાકત છે.



ગોવિંદ હાઇ સ્કૂલના પ્રિંસિપાલે હિરામને આગળ શિક્ષણ ચાલુ રાખવા પ્રોત્સાહિત કર્યો, કોરવા શબ્દોની ડાયરીની સંખ્યા વધવાનું ચાલુ રહ્યું.

આ મારી છઠ્ઠી ડાયરી છે.

હિરામને 12 વર્ષ સુધી તેની માતૃભાષાના શબ્દો એકત્રિત કર્યા...

...પરંતુ તેને શબ્દકોષ તરીકે પ્રકાશિત કરવા માટે ફંડ નહોતું. જો કે તેણે સહાયક શિક્ષક તરીકે કાર્ય કર્યું પણ તેને નાણાકીય સહાય શોધવી પડી -

અમારી સંસ્થાએ કોરવા શબ્દકોષને નાણાકીય ભંડોળ પૂરું પાડવાનું નક્કી કર્યું છે.

તમારો ખૂબ ખૂબ આભાર, સર.

તે ઝારખંડના પાલામુની મલ્ટી-આર્ટ સંસ્થા હતી જે અંતે તેની મદદે આવી હતી.

આ 50-પાનાનો શબ્દકોષ મારી જનજાતિના અસંખ્ય લોકો સાથે વાત કરવાનું પરિણામ છે. તેમાં પ્રાણીઓ, પક્ષીઓ, રંગો, કપડા, ઘરગથ્થું વસ્તુઓના નામ અને રોજીંદા જીવનમાં વપરાતી દરેક વસ્તુનું નામ છે.

સમુદાય તેની ભાષા અને સંસ્કૃતિ વડે ઓળખાય છે. તેને ભૂલીને, આપણે આપણી ઓળખને ભૂલાવીએ છીએ.

કોરવા
ભાષા શબ્દકોષ

જીગર ઠક્કર

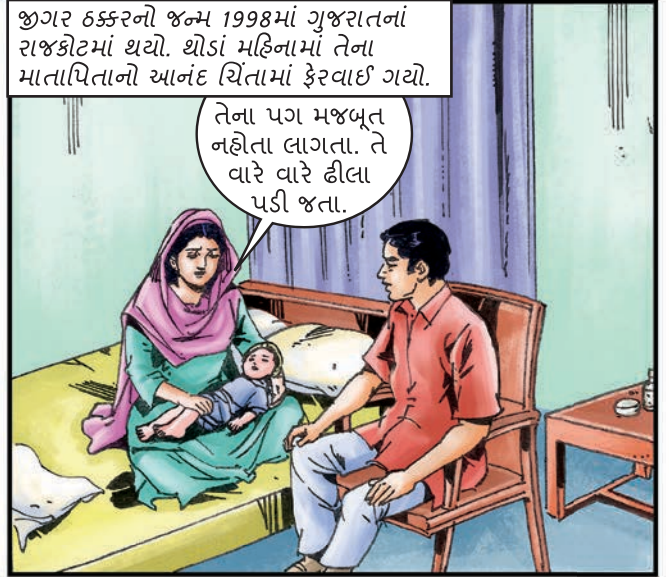


ચરણ, શું વાત છે?

હું સ્થાનિક બાસ્કેટબોલ ટીમ માટે પ્રયાસ કરવા ઇચ્છતો હતો, સર. પણ તેમણે મને હું પર્યાપ્ત લંબાઈ ધરાવતો નથી એમ કહીને નકારી કાઢ્યો.



ચરણ, હિંમત હારીશ નહીં, પણ તેમને ખોટા સાબિત કર. હું તમને જીગર ઠક્કર નામના યુવાન માણસની વાત કહું, જે ઘણી વિપરીત પરિસ્થિતિઓ છતાં એવોર્ડ-વિનિંગ સ્વિમર બન્યો.



જીગર ઠક્કરનો જન્મ 1998માં ગુજરાતનાં રાજકોટમાં થયો. થોડાં મહિનામાં તેના માતાપિતાનો આનંદ ચિંતામાં ફેરવાઈ ગયો.

તેના પગ મજબૂત નહોતા લાગતા. તે વારે વારે હીલા પડી જતા.



તે નવ મહિનાનો હતો ત્યારે -

તમને જણાવતા દિલગીર છું કે જીગરને સેરેબ્રલ પાલ્સી નામનો વિકાર છે.

એટલે શું ડોક્ટર સાહેબ?



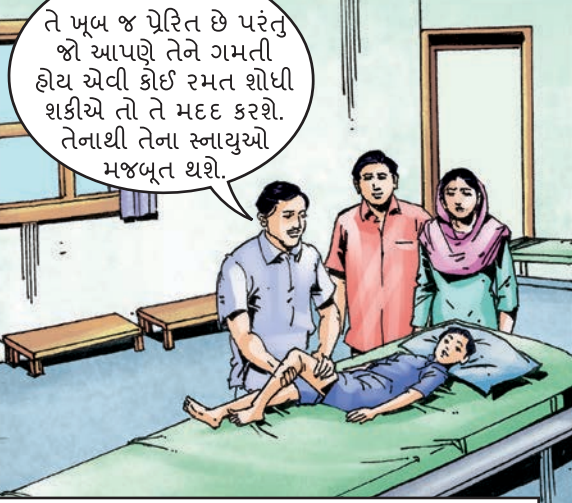
એનો અર્થ એ કે તેનું મગજ તેના શરીરને યોગ્ય રીતે નિયંત્રિત કરવા માટે સક્ષમ નથી. તેના માટે ચાલવું અને હરવું ફરવું એક સમસ્યા હશે. અને તેનું સંતુલન પણ પ્રભાવિત થશે.

તો તે ક્યારેય સ્વતંત્ર નહીં રહી શકે?

જરૂર થશે. આપણે તે વાતની ખાતરી કરીશું.

જીગરના માતા-પિતા હિંમત હારવાને બદલે તેને ક્રિઝિયોથેરાપિસ્ટ પાસે લઈ જઈને કસરત કરાવવા લાગ્યા.

જ્યારે જીગરની ઉંમર આઠ વર્ષની થઈ ત્યારે -



તે ખૂબ જ પ્રેરિત છે પરંતુ જો આપણે તેને ગમતી હોય એવી કોઈ રમત શોધી શકીએ તો તે મદદ કરશે. તેનાથી તેના સ્નાયુઓ મજબૂત થશે.

તેમણે થોડી રમતો અજમાવી પરંતુ કંઈ કામ થયું નહીં.

તે પછી, ફિઝિયોથેરાપિસ્ટે સ્વિમિંગની સલાહ આપી.



ના. અમે તેને પૂલમાં સુરક્ષિત કરી શકીશું નહીં. તે ડૂબી શકે છે!

જો હું પહેલા તરવાનું શીખી લઉં, તો હું આખો વખત તેની સાથે પાણીમાં રહી શકીશ.

જીગરની માતાએ પહેલાં તરવાનું શીખ્યું અને જલ્દી જ, જીગર પણ પાણીમાં હતો!



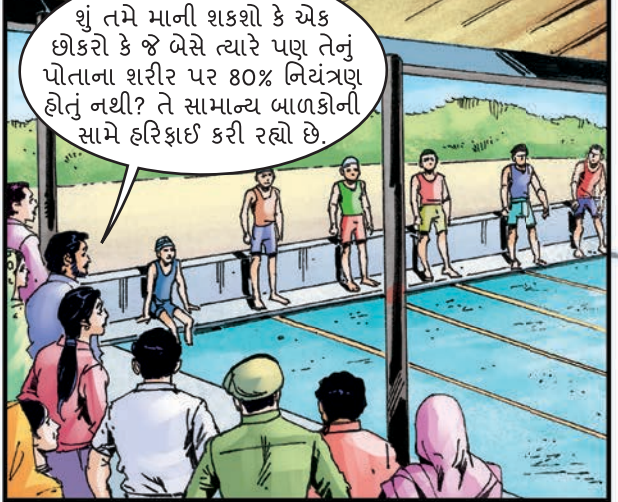
હી હી!

તેને તે ગમે છે!

સ્પ્લેશ

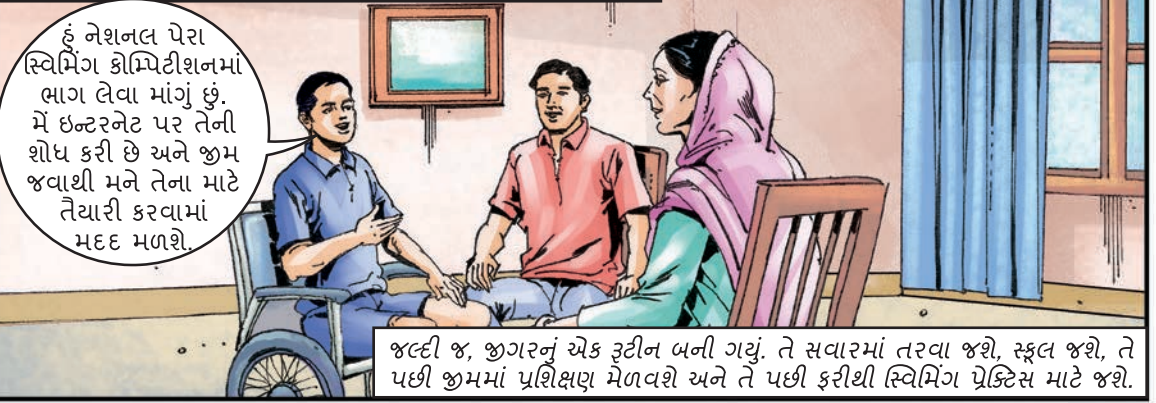
સ્પ્લેશ

આગલા જ વર્ષે, જીગરે જીલ્લા-સ્તરની સ્વિમિંગ પ્રતિસ્પર્ધામાં તેની સ્કૂલનું પ્રતિનિધિત્વ કર્યું.



શું તમે માની શકશો કે એક છોકરો કે જે બેસે ત્યારે પણ તેનું પોતાના શરીર પર 80% નિયંત્રણ હોતું નથી? તે સામાન્ય બાળકોની સામે હરિફાઈ કરી રહ્યો છે.

14 વર્ષની ઉંમર સુધીમાં જીગર ખૂબજ પ્રેરિત અને મહત્વાકાંક્ષી હતો.



હું નેશનલ પેરા સ્વિમિંગ કોમ્પિટિશનમાં ભાગ લેવા માંગું છું. મેં ઇન્ટરનેટ પર તેની શોધ કરી છે અને જીમ જવાથી મને તેના માટે તૈયારી કરવામાં મદદ મળશે.

જલ્દી જ, જીગરનું એક રૂટીન બની ગયું. તે સવારમાં તરવા જશે, સ્કૂલ જશે, તે પછી જીમમાં પ્રશિક્ષણ મેળવશે અને તે પછી ફરીથી સ્વિમિંગ પ્રેક્ટિસ માટે જશે.

2013માં, તેણે 13મી નેશનલ પેરા સ્વિમિંગ ચેમ્પિયનશિપમાં કાંસ્ય અને રજત પદકો જીત્યાં.

અભિનંદન, જીગર!

તમારો આભાર, પણ હવે માડું સપનું રજતને સ્વર્ણમાં ફેરવવાનું છે.



બીજા ૪ વર્ષે, તેણે 14મી નેશનલ પેરા સ્વિમિંગ ચેમ્પિયનશિપમાં ગુજરાત માટે ત્રણ સ્વર્ણ પદક જીત્યા.

2016માં, તેણે સમુદ્રમાં સ્વિમિંગ કરીને પોતાને વધુ પડકાર આપ્યો.

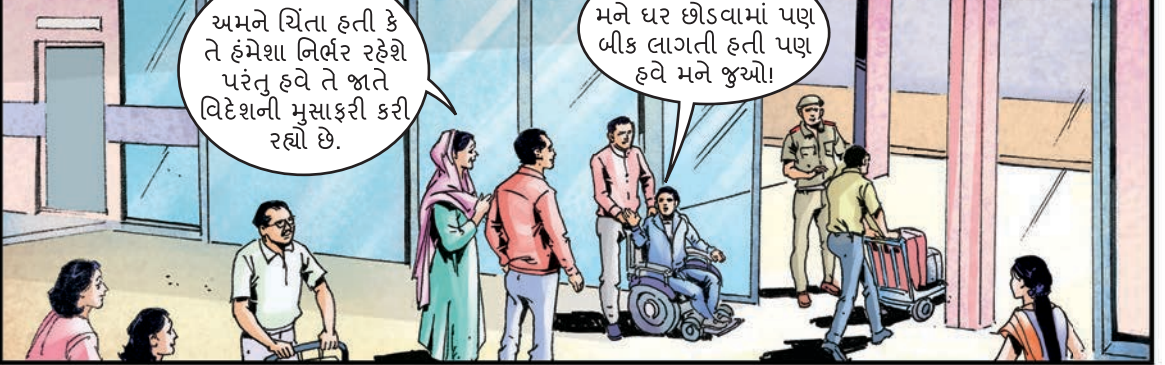
હું આ વિશાળ તરંગો સાથે પણ સ્વિમિંગ કરું છું. જો આ શક્ય છે તો ભારત માટે સ્વિમિંગ પણ શક્ય છે.



આ રીતે આંતરરાષ્ટ્રીય સ્પર્ધાઓમાં ભારતનું પ્રતિનિધિત્વ કરવાનું તેનું સ્વપ્ન શરૂ થયું. તેણે સખત તાલીમ લેવાનું શરૂ કર્યું અને 2017માં, તેને IDM* બર્લિન વર્લ્ડ સિરીઝમાં ભારતનું પ્રતિનિધિત્વ કરવા માટે પસંદ કરવામાં આવ્યો.

અમને ચિંતા હતી કે તે હંમેશા નિર્ભર રહેશે પરંતુ હવે તે જાતે વિદેશની મુસાફરી કરી રહ્યો છે.

મને ઘર છોડવામાં પણ બીક લાગતી હતી પણ હવે મને જુઓ!



વર્ષો જતાં, જીગરે ભારતનું બેથી વધુ વખત પ્રતિનિધિત્વ કર્યું અને ઘણાં બધા સ્વર્ણ પદકો જીત્યાં. તેનો મન કી બાતમાં ઉલ્લેખ થયો અને તેણે ટેકસ ટોકમાં પણ પોતાની સ્ટોરી શેર કરી.

મને આશા છે કે માડું જીવન અલગ રીતે-સક્ષમ (વિકલાંગ) બાળકોને મોટા સ્વપ્ન જોવા અને ભારતનું પ્રતિનિધિત્વ કરવા માટે પ્રેરિત કરશે.

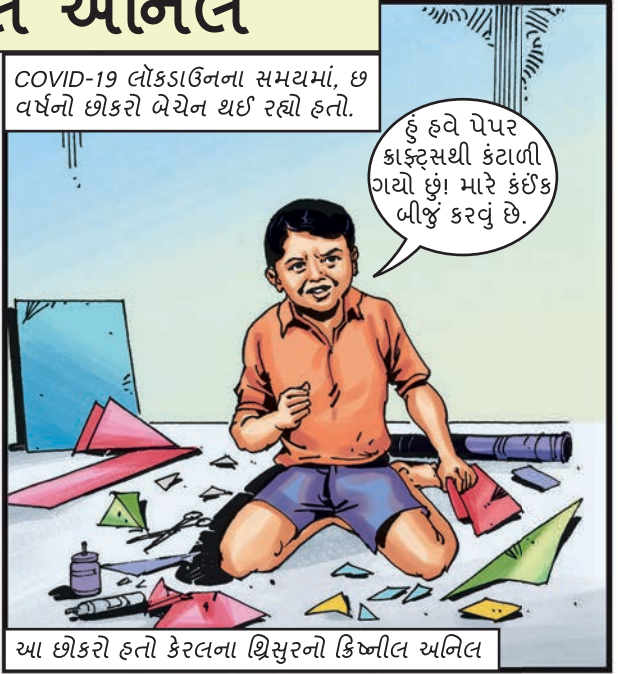


*ઇન્ટરનેશનલ ડોઇશ મીસ્ટરશાફ્ટેન, જર્મની દ્વારા આયોજિત પેરા સ્વિમિંગ વર્લ્ડ ચેમ્પિયનશિપ.

કિષ્કીલ અનિલ



આજની મન કી બાતની સ્ટોરી એક નાના છોકરા વિશેની છે જેણે લોકડાઉન દરમિયાનના સમયને પોતાની કુશળતાઓ વધારવામાં અને રુબિક્સ ક્યુબને ગોઠવવામાં વિતાવ્યો હતો. તે તેની મદદથી પોર્ટ્રેટ બનાવે છે.



COVID-19 લોકડાઉનના સમયમાં, છ વર્ષનો છોકરો બેચેન થઈ રહ્યો હતો.

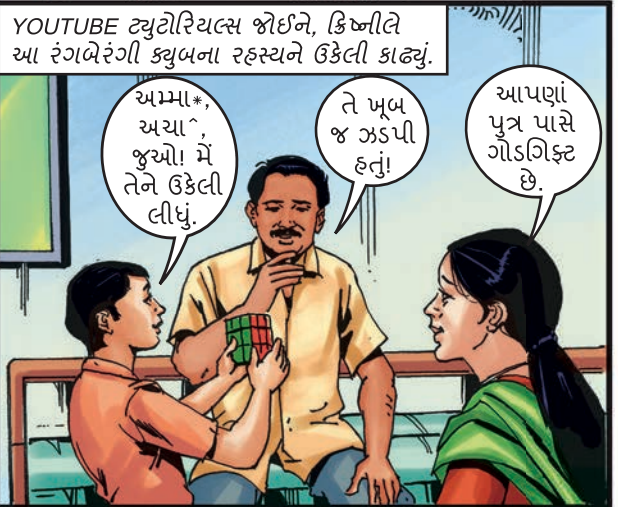
હું હવે પેપર કાફ્ટરસથી કંટાળી ગયો છું. મારે કંઈક બીજું કરવું છે.

આ છોકરો હતો કેરલના થ્રિસુરનો કિષ્કીલ અનિલ



ડિજિટલ જનરેશનના એક બાળક તરીકે, જ્યારે કિષ્કીલ જવાબ શોધવા માટે ઇન્ટરનેટ પર ગયો -

R-U-B-I-K-S
C-U-B-E. આ શું છે? તે મજદાર લાગે છે.

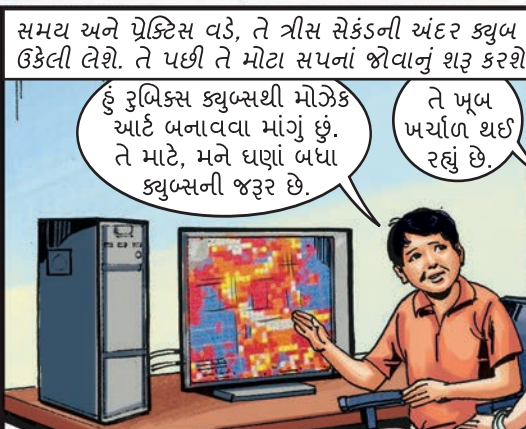


YOUTUBE ટ્યુટોરિયલ્સ જોઈને, કિષ્કીલે આ રંગબેરંગી ક્યુબના રહસ્યને ઉકેલી કાઢ્યું.

અમ્મા*, અચા^, જુઓ! મેં તેને ઉકેલી લીધું.

તે ખૂબ જ ઝડપી હતું!

આપણાં પુત્ર પાસે ગોડગિફ્ટ છે.



સમય અને પ્રેક્ટિસ વડે, તે ત્રીસ સેકન્ડની અંદર ક્યુબ ઉકેલી લેશે. તે પછી તે મોટા સપનાં જીવાનું શરૂ કરશે.

હું રુબિક્સ ક્યુબ્સથી મોઝેક આર્ટ બનાવવા માંગું છું. તે માટે, મને ઘણાં બધા ક્યુબ્સની જરૂર છે.

તે ખૂબ ખર્ચાળ થઈ રહ્યું છે.

આ શોખ તેને ખુશ કરે છે. ચાલો તેને પ્રોત્સાહિત કરીએ.

*મલયાલમ ભાષામાં માતા
^મલયાલમ ભાષામાં પિતા

કિજ્જીલ અનિલ

દેશોના ધ્વજ જેવી સરળ પેટર્નથી શરૂ કરીને...



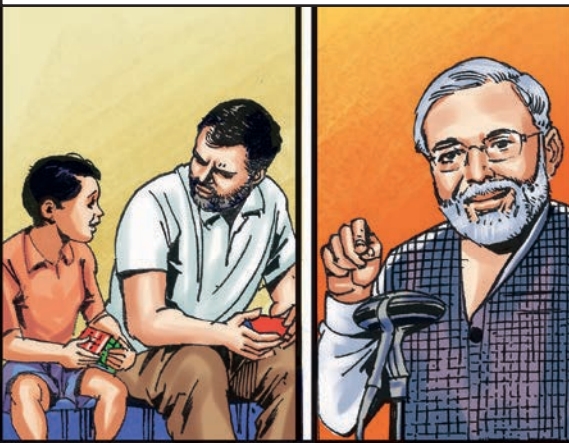
...કિજ્જીલે જલ્દી જ પૂર્ણ આકારના મોઝેક પોર્ટ્રેટ્સ બનાવવાનું શરૂ કર્યું.

તેણે તેના મિત્રો, શિક્ષકો અને એથલીટ તથા ફિલ્મ તારકોના પોર્ટ્રેટ્સ પણ બનાવ્યાં.



આમાંની કેટલીક હસ્તીઓએ તેના કામને સોશિયલ મીડિયા પર રીશેર કર્યું, તેનાથી તેને ખ્યાતિ મળી.

કિજ્જીલે રાહુલ ગાંધી અને પ્રધાનમંત્રી મોદીના મોઝેક પોર્ટ્રેટ પણ બનાવ્યાં. રાહુલ ગાંધીએ તેની મુલાકાત લીધી અને પ્રધાનમંત્રી મોદીએ મન કી બાત પર તેનો ઉલ્લેખ કર્યો.



3X3 રુબિક્સ ક્યુબ પર નિષ્ણાત થયા પછી, તેણે તમામ આકાર અને કદના ક્યુબ્સ ઉકેલવાનું શીખ્યું.



તેના YOUTUBE ચેનલ 'કિજ્જીલ અનિલ' પર લગભગ 200 વીડિયો છે. તેમાં તેની મોઝેક પોર્ટ્રેટની ટાઇમ-લેપ્સ ફૂટેજ, અલગ-અલગ ક્યુબ્સની વીડિયો સમીક્ષા અને રુબિક્સ ક્યુબનો કોયડો ઉકેલવામાં અન્ય લોકોની મદદ કરવા માટેના ટ્યુટોરિયલ્સ સામેલ છે.



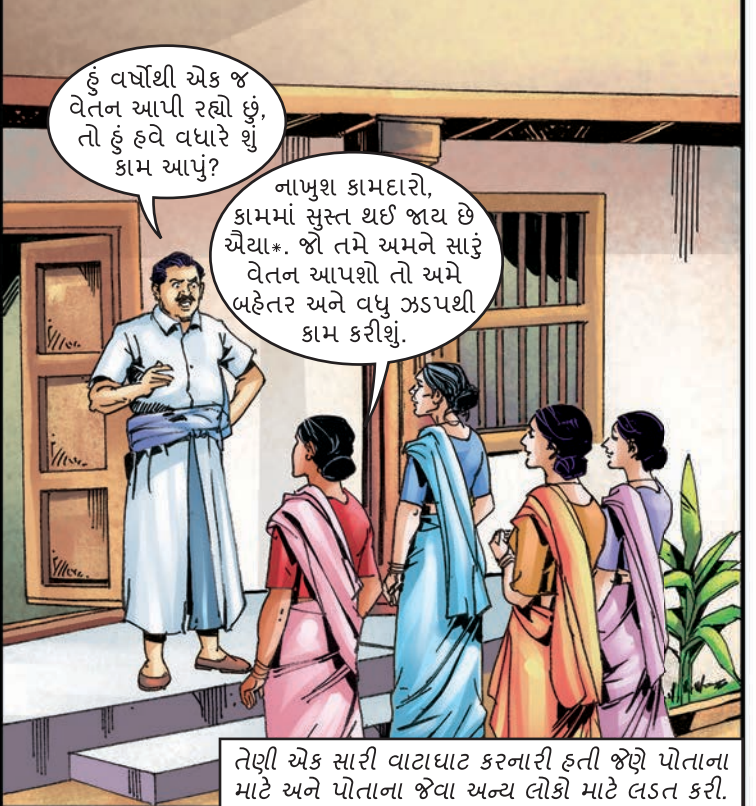
સૌપ્રથમ, તમારે એક બાજુ પર એક કોસ બનાવવાની જરૂર પડશે.

કિજ્જીલ, હવે નવ વર્ષનો છે, તે ક્યુબિંગ પ્રતિસ્પર્ધાઓમાં ભાગ લે છે અને એક ખેલાડી તરીકે તેનું એક સારી રેંક સુરક્ષિત કરવાનું ધ્યેય છે.

મદુરાઈ ચિન્ના પિલ્લઈ



મદુરાઈ ચિન્ના પિલ્લઈ ખેડૂત અને શ્રમિક છે જેની પાસે એક ખાસ પ્રતિભા છે.





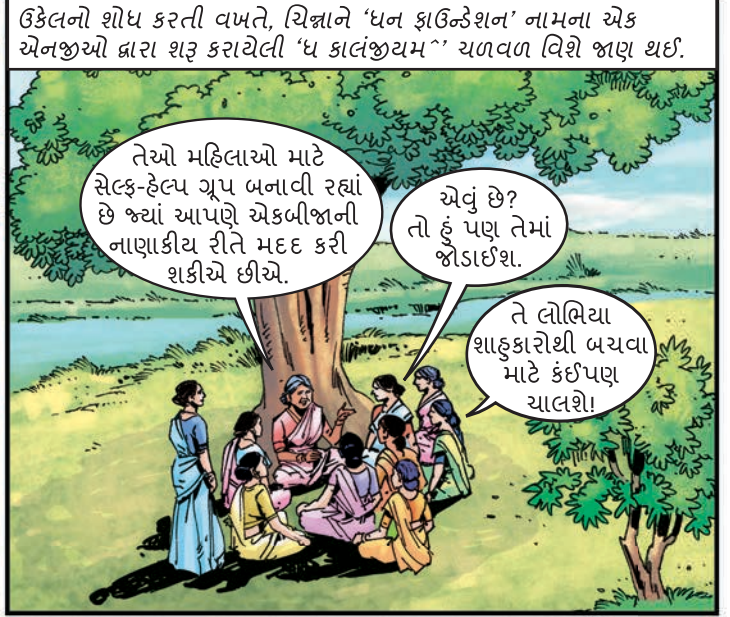
ચિન્નાને લીધે, હું હવે મારા લોનની ચુકવણી કરવા માટે પૈસા એક બાજુએ મૂકી શકું છું.

મને આશા છે કે આ વર્ષે તેઓ વ્યાજ નહીં વધારે.

પુલ્લીસેરીના નાના ખેડૂતો અને શ્રમિકો ખૂબ ઓછા વેતન અને ધીરાણકર્તાઓથી પરેશાન હતા જેઓ તેમની ગરીબીનો ફાયદો ઉઠાવતા હતા.



આ લોન રૂપી શાર્ક આપણને ક્યારેય શાંતિથી જીવવા નહીં દે. આપણે એકબીજાની મદદ કરવાની કોઈ રીત શોધવી પડશે.



ઉકેલનો શોધ કરતી વખતે, ચિન્નાને 'ધન ફાઉન્ડેશન' નામના એક એનજીઓ દ્વારા શરૂ કરાયેલી 'ધ કાલંજીયમ' યજ્ઞવળ વિશે જાણ થઈ.

તેઓ મહિલાઓ માટે સેલ્ફ-હેલ્પ ગ્રૂપ બનાવી રહ્યાં છે જ્યાં આપણે એકબીજાની નાણાકીય રીતે મદદ કરી શકીએ છીએ.

એવું છે? તો હું પણ તેમાં જોડાઈશ.

તે લોભિયા શાહુકારોથી બચવા માટે કંઈપણ ચાલશે!

1989માં, ચિન્ના કાલંજીયમ કોમ્યુનિટી બેંકિંગ પ્રોગ્રામથી જોડાઈ અને તેણે ઘણી અન્ય મહિલાઓને પણ જોડાવવા માટે પ્રોત્સાહિત કરી.



લક્ષ્મી, તું અહીં જઈ શકે છે. તું તારી છોકરીની સ્કૂલ ફી આનાથી ભરી શકીશ.

ખૂબ ખૂબ આભાર!

દરેક પાસેથી નાનો ફાળો ઉઘરાવીને, મહિલાઓ માટે તે પ્રોગ્રામમાંથી ઓછા વ્યાજ દરે લોન લેવાનું શક્ય થયું.

*તમિળનાડુમાં
તમિલમાં 'ગ્રેનરી' અને 'સમૃદ્ધિ' બંનેનો અર્થ થાય છે

ચિન્નાએ મહિલાઓને સુશિક્ષિત કરી અને ગામે ગામ જઈને આ પ્રોગ્રામનો પ્રચાર કર્યો.



અમે આ થોડાંક વર્ષોથી કરી રહ્યાં છીએ. અમે અન્ય લોકો પર હવે આશ્રિત નથી.

આપણે પણ એક શરૂ કરવું જોઈએ!

હા.

તેણીની અવિદ્યસનીય કામગીરીને લીધે, ચિન્ના કાલંજીયમની એક્ઝિક્યુટીવ કમિટીની એક સભ્ય બની ગઈ.



તમારા લીધે, ઘણી બધી મહિલાઓ આ આંદોલન સાથે જોડાઈ છે અને સમગ્ર રાજ્યમાં તેમના ગ્રૂપ બનાવ્યાં છે.

દશકો પછી આ આંદોલન સમગ્ર તામિલનાડુ, કર્ણાટક, આંધ્રપ્રદેશ અને પુડુચેરીના સેંકડો ગામમા પ્રસર્યું.

માઇક્રોફાઇનાન્સ અને કોમ્યુનિટી બેંકિંગના ક્ષેત્રમાં તેણીના કામ માટે, ચિન્ના પિલ્લઈ 1999માં સ્ત્રી શક્તિ પુરસ્કાર મેળવનાર પ્રથમ મહિલા બની.



તેની સ્ટોરીથી અભિભૂત થઈને, તત્કાલીન પ્રધાનમંત્રી અટલ બિહારી વાજપેઈએ આદરપૂર્વક તેનો ચરણસ્પર્શ કર્યો.

2019માં તેણીને પદ્મશ્રી પુરસ્કાર પણ અપાયો.



તામિલનાડુના એક નાના ગામને એક અભણ ખેતી મજદૂર, ચિન્ના પિલ્લઈ એ બધા માટે એક પ્રેરણા છે જેઓ તેમના સંજોગોને તેમની સફળતાને વ્યાખ્યાયિત કરવા દેતા નથી.

મીરા શેનોય



શ્રેયસ, તું આટલું ધ્યાનપૂર્વક શું વાંચી રહ્યો છે?

અરે તે ખૂબ રસપ્રદ સ્ટોરી છે, સોનલા! તે અરુણિમા સિંહા વિશેની સ્ટોરી છે જેણે ચાલુ ટ્રેનમાંથી પડી જવાને લીધે એક પગ ગુમાવ્યો હતો...

...અને હમણાં તેણે માઉન્ટ એવરેસ્ટ સર કર્યો છે!

ઘણા વિકલાંગ લોકોએ જીવનમાં ઉત્કૃષ્ટ દેખાવ કર્યો છે. મીરા શેનોય એવી જ એક વ્યક્તિ છે જે અલગ-અલગ વિકલાંગ લોકોને તેમની પોતાની ક્ષમતા પીછણવામાં મદદ કરે છે.

મીરા શેનોય ઉછરી રહી હતી ત્યારે, તે બે લોકોથી પ્રેરિત થઈ. તેના દાદાજી...

યાદ રાખ મીરા, તારે તારી કમાણીના દસ ટકા તો તે લોકો માટે છોડવા આવશ્યક છે કે જેઓ...

...અને તેણીની માતા, જેણે શેરબજારમાં નેવિગેટ કરવાનું શીખ્યું અને પોતાના નાના વારસાને પોતાની પુત્રીઓ માટે નોંધપાત્ર નસીબમાં ફેરવી દીધું.

લગ્ન પછી મેડિસિનનો અભ્યાસ કરવાનો અવસર ગુમાવ્યો. પરંતુ તમારે છોકરીઓએ તે બધું કરવાનું છે જે તમે કરવા માંગો છો.

...જેઓ ઉદાર દિલના સામાન્ય માણસ છે...

મીરા મોટી થઈ, ત્યારે તેને સમજાયું કે તેની રુચિ ગરીબ ગ્રામીણ યુવાઓને ભારતના આત્મવિશ્વાસી નાગરિક બનાવવામાં છે.



ખેડૂત બનવામાં ખોટું શું છે? હું છું, તારા દાદાજી પણ એક ખેડૂત હતા....

બરાબરા! તેના કારણે જ આપણે ગરીબ રહી ગયા છીએ.



તેઓ ગામમાં ગરીબી અને ભૂખમરો જુએ છે, જ્યારે કે કિલ્લો તેમને મોટરબાઇક્સ અને આકર્ષક કપડાં પહેરેલા યુવાનો દેખાડે છે. તેમને માર્ગદર્શનની જરૂર છે નહીંતર તેઓ ખોટો વિકલ્પ ચૂંટેશે.

મીરાએ 2005માં ભારતમાં આંધ્ર પ્રદેશ માટે પ્રથમ સ્કેલિંગ મિશન શરૂ કર્યું. તેનું નામ હતું એમ્પ્લોયમેન્ટ જનરેશન એન્ડ માર્કેટિંગ મિશન (EGMM).



મીરાને મુશ્કેલીઓનો સામનો કરવો પડ્યો પણ તેણીએ સખત મહેનત કરી અને EGMMને જબરજસ્ત સફળતા મળી. તે પછી એક દિવસ -

આ રિપોર્ટ જણાવે છે કે વિશ્વના 80% અપંગ યુવાઓ, ભારત જેવા વિકાસશીલ દેશોમાં છે.



આપણને જરૂર છે એક સારા પ્રોગ્રામની કે જે અપંગ યુવાનોને નોકરી અપાવવામાં મદદ કરે. તમને શું લાગે છે સુબોધ?

તે ખૂબ સારો વિચાર છે.

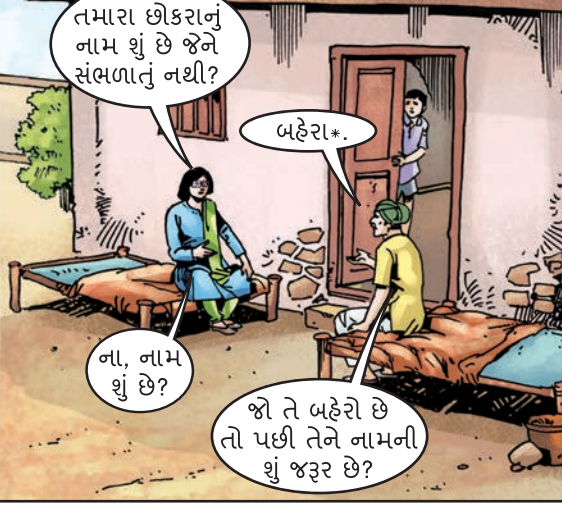
મીરાના પતિ, ડૉ. સુબોધ શેનોય, એક જાણીતા ભૌતિકશાસ્ત્રી છે.



મારે સૌપ્રથમ તેવા સફળ લોકોને મળવું પડશે જેઓ અપંગતા ધરાવે છે.

સારું કાર્ય કરવા માટે અપંગ વ્યક્તિને શું પ્રેરિત કરે છે તે વિશે મીરાએ ખૂબ સંશોધન કર્યું. આ એક પ્રેરક પુસ્તક બન્યું છે - 'યુ કેન'.

તેણીએ 'યુથ જોબ્સ'ની સ્થાપના કરી અને વિવિધ પ્રકારની વિકલાંગતા ધરાવતા લોકો માટે કૌશલ્યલક્ષી પ્રોગ્રામો શરૂ કર્યાં. તે એક મુશ્કેલ રસ્તો હતો જે તેણીએ નીવડ્યો હતો.



તમારા છોકરાનું નામ શું છે જેને સંભળાતું નથી?

બહેરા*.

ના, નામ શું છે?

જો તે બહેરો છે તો પછી તેને નામની શું જરૂર છે?

તે દુઃખદ હતું પણ સાચું હતું કે લોકો, ખાસ કરીને ગ્રામીણ વિસ્તારોમાં રહેતા લોકોને એવું લાગે છે કે વિકલાંગતા ધરાવતા બાળકોને કોઈ ઓળખની જરૂર નથી હોતી.

તેણીએ વિકલાંગતાને લગતી દંતકથાઓ અને વર્ષો જૂના વલણોનો સામનો કર્યો.



તમે આ લંગડીને કેમ કુશળતાઓ શીખવાડવા માંગો છો? મારા પુત્રને લો. તેમાં કંઈ જ ખોટું નથી.

હું તમને એ બતાવવા માંગુ છું કે તમારી છોકરી સાથે પણ કંઈ જ ખોટું નથી. હું તમને તે સાબિત કરી બતાવીશ જો તમે તેને અમારા જોબ-લિંક પ્રશિક્ષણ માટે મોકલશો.

40 દિવસના કુશળતા વર્ધનના પ્રશિક્ષણ પછી, શીલા, કે જે તેનું વાસ્તવિક નામ હતું, તેના પિતા કરતા વધુ કમાવવા લાગી. આખા ગામને તેના પર ગર્વ થયો.

મીરાએ 'સ્વરાજ એબિલિટી', વિકલાંગો દ્વારા વિકલાંગો માટે પરીક્ષણ કરેલ એક AI** ટ્રિગર પ્લેટફોર્મ છે.



મને એ કહેવામાં ગર્વ થાય છે કે સ્વરાજ એબિલિટી એ દક્ષિણ પૂર્વ એશિયામાં આવું વિશાળતમ પ્લેટફોર્મ છે. તે કોઈપણ વિકલાંગ વ્યક્તિ કુશળતાઓ અને નોકરીઓ શોધવા અને નેવિગેટ કરવા માટે સરળતાથી ઉપયોગમાં લઈ શકે છે.

મીરાએ પોતાના અભૂતપૂર્વ કામ માટે કેટલાય પુરસ્કારો જીત્યાં છે. તેમાં એનસીપીઈડીપી-શેલ હેલેન કેલર પુરસ્કાર, વિકલાંગ વ્યક્તિઓના સશક્તિકરણ માટે રાષ્ટ્રીય પુરસ્કાર સામેલ છે...



...એમઆઈટીનું સમિલન અને નવા પડકાર, અને આ હાર્વર્ડ બિઝનેસ કેસ સ્ટડી પણ છે.

મીરાનો બધા યુવાન લોકો માટે એક સંદેશ છે.



નેચર વોક દરમિયાન, તમે વિવિધ પ્રકારના ફુલો, ઘણાં રંગબેરંગી પાંદડાઓ જુઓ છો અને તમે કહો છો, "પ્રકૃતિ કેટલી સુંદર છે!" તે જ રીતે આપણે લોકોમાં રહેલી વિવિધતાઓની પ્રશંસા કરવી જોઈએ. આપણે અલગ અલગ ક્ષમતાઓ, વિવિધ સંસ્કૃતિઓ અને વિવિધ ધર્મોથી આવીએ છીએ. પ્રકૃતિથી શીખો અને વિચાર કરો કે, "આપણે બધા કેટલા સુંદર છીએ!"

*ડીક-બહેરા
**આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ

રિંગફામી યંગ



દર વખતે હું અહીં સફરજનનું ઝાડ વાવું છું, તે થોડુંક વધે છે પણ તેમાં ક્યારેય ફળ આવતા નથી.

કદાચ દિલ્હીની આબોહવામાં તે વિકસિત થઈ શકતું નહીં હોય.



સફરજન ઘણાં સ્થાનોમાં ઉગે છે. તમારે બસ યોગ્ય ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ કરવાનો છે. ચાલો હું તમને રિંગફામી અને એજલ વિશે બતાવું છું. આ એક યુગલ છે જેમણે ત્યાં સફરજન ઉગાડવાં જ્યાં સફરજન ઉગાડવાનું લગભગ અશક્ય હતું.

રિંગફામી મણિપુરમાં ઉખડુલનો એક યુવાન, એરોનોટિકલ એજીનિયર હતો, તેને ખેતીમાં પણ એટલો જ ઊંડો રસ હતો. 2019માં -

એજલ, ઉત્તર પૂર્વી કાઉન્સિલ આપણાં વિસ્તારના લોકોને સફરજનની ખેતી વિશે પ્રશિક્ષિત કરવા માંગે છે. આ માટે તેઓ હિમાચલ પ્રદેશમાં એક પ્રશિક્ષણ પ્રોગ્રામ આયોજિત કરી રહ્યાં છે.



સફરજન? સફરજન ઉખડુલમાં ઉગતા નથી.

એજલ તેની પત્ની હતી અને તેને પણ ખેતીમાં એટલો જ ઊંડો રસ હતો.



બરાબર! તેથી જ તો હું ત્યાં જવા અને જોવા માંગું છું કે તેઓ શું કહે છે.



ઉત્સુક, રિંગફામી અને કેટલાક અન્ય લોકોએ તે પ્રશિક્ષણમાં હાજરી આપી.

સફરજનને ઉગવા માટે ઠંડા તાપમાનની જરૂર હોય છે. મને ખાતરી છે કે તમે જાણો છો કે સફરજન માટે આપણો પ્રદેશ ખૂબ ગરમ છે.

* કાઉન્સિલ ઓફ સાઇન્ટિફિક એન્ડ ઇન્સ્ટિટ્યુટ રીસર્ચ (CSIR) અને ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ હિમાલયન બાયોરિસોર્સ ટેકનોલોજી (IHBT)નો સંયુક્ત પ્રોગ્રામ



હા, પણ હવે સફરજનોની ઘણી બધી વેરાઈટીઝ છે.

એક 'લો ચિલ' વેરાઈટી છે જેને ખીલવા માટે પરંપરાગત ઠંડા તાપમાનની જરૂર હોતી નથી. તેના જ વિશે અમે તમને બતાવવા જઈ રહ્યાં છીએ.



તે ઉગશે તેની હજી કોઈ ગેરંટી નથી. તો આ જોખમ કોણ લેશે?

ઘણાં લોકોને ખાતરી થઈ નહીં, પણ રિંગફામીને આવા સફરજન વિશે બધું જ જાણવા મળ્યું.

આગલા જ વર્ષે, રોગચાળો આવી ગયો.



હવે આપણે ઘરમાં જ રહેવું પડશે, તો ચાલોને આપણે લો ચિલ સફરજન ઉગાડી જોઈએ.

હા. પ્રયોગ કરવા માટે આ સારો સમય છે.

સરકારની સહાયથી, રિંગફામી અને થોડા અન્ય લોકોએ અન્ના, ડોસેટ ગોલ્ડન તથા અન્ય લો ચિલ વેરાઈટીઝ વાવી.



આ છોડવાઓને ખૂબ પોષણની જરૂર પડશે.

હીક છે, આપણી પાસે તે કરવા માટે પૂરો સમય છે.

આ યુગલે તે છોડવાઓને જરૂરી પોષણ પ્રદાન કર્યું. વૃક્ષો ઉગવાનું શરૂ થયું..

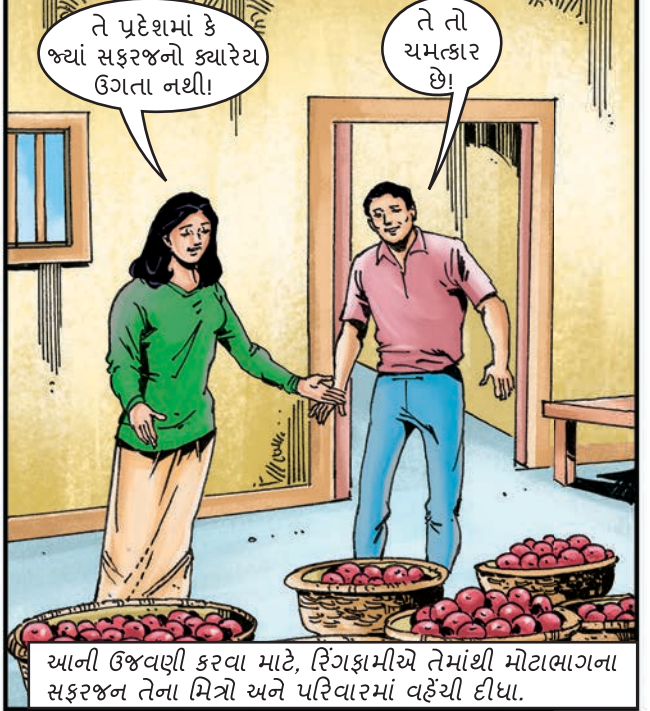


મેં 90 છોડવાઓ વાવ્યાં હતા અને 85 જીવી ગયા છે.

...અને તેના પર બહાર આવી છે. 2021માં -



સૌપહેલા વર્ષે, તેમણે લગભગ 200 કિલો સફરજનનું ઉત્પાદન કર્યું!



આની ઉજવણી કરવા માટે, રિંગફામીએ તેમાંથી મોટાભાગના સફરજન તેના મિત્રો અને પરિવારમાં વહેંચી દીધા.

રિંગફામીનો ઉલ્લેખ મન કી બાતમાં થયો અને મુખ્યમંત્રી, એન. બિરેન સિંઘ દ્વારા પણ તેમની પ્રશંસા થઈ.



તેણે નાણાકીય પુરસ્કાર પણ પ્રાપ્ત કર્યો.



રિંગફામી હવે અન્ય ખેડૂતોને પણ સફરજનની ખેતી માટે પ્રશિક્ષિત કરી રહ્યાં છે જેથી કરીને મણિપુર પોતાના ઘર આંગણે ઉગાડેલા સફરજન પર ગર્વ કરી શકે.

શ્રીધર વેમ્બુ



મારા મોટા ભાઈ આજે તેની નોકરી માટે બેંગલોર જઈ રહ્યાં છે. મને તેમની ખૂબ યાદ આવશે!

દિનેશ, મને ખબર છે કે તને કેવું લાગે છે. મારી બહેન પણ ગયા વર્ષે દૂર જતી રહી.



બધા મોટા શહેરોમાં જ કામ કરવા માંગે છે. તે સ્વાભાવિક છે.



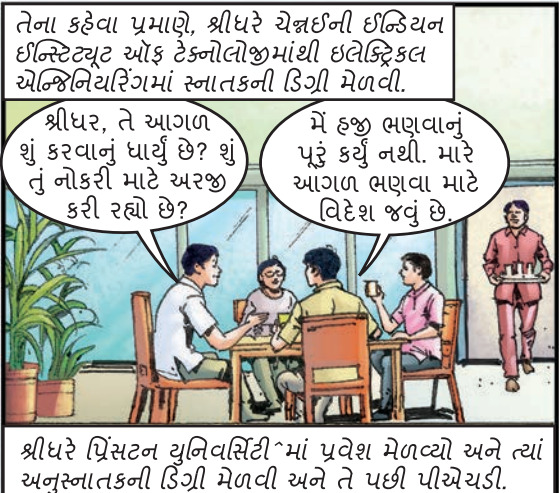
પણ ચરણ, શહેરી જીવન ખૂબ ખર્ચાળ હોય છે. આજે હું તમને એક એવી વ્યક્તિ વિશે જણાવીશ કે જે લોકોને તેમના ગ્રામીણ મૂળની નજીક રહેવા માટે પ્રોત્સાહિત કરે છે.

શ્રીધર વેમ્બુનો જન્મ 1968માં તામિલનાડુના, તંજાવુરમાં એક મધ્યમવર્ગના કુટુંબમાં થયો હતો. તે એક તેજસ્વી યુવાન છોકરા તરીકે મોટો થયો.



બેવો, મારા દીકરા! તારી ગણિતની પરીક્ષામાં તને ફરીથી પૂરેપૂરા માર્ક મળ્યાં!

આભાર, અપ્પા*. હું ખૂબ અભ્યાસ કરીને એજીનિયર બનવા માંગું છું.



તેના કહેવા પ્રમાણે, શ્રીધરે ચેન્નઈની ઈન્ડિયન ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજીમાંથી ઇલેક્ટ્રિકલ એન્જિનિયરિંગમાં સ્નાતકની ડિગ્રી મેળવી.

શ્રીધર, તે આગળ શું કરવાનું ધાર્યું છે? શું તું નોકરી માટે અરજી કરી રહ્યો છે?

મેં હજી ભણવાનું પૂરું કર્યું નથી. મારે આગળ ભણવા માટે વિદેશ જવું છે.

શ્રીધરે પ્રિંસ્ટન યુનિવર્સિટીમાં પ્રવેશ મેળવ્યો અને ત્યાં અનુસ્નાતકની ડિગ્રી મેળવી અને તે પછી પીએચડી.



તેના ઉત્કૃષ્ટ શૈક્ષણિક રેકોર્ડને લીધે, તેને યુ.એસ.એ.માં એક પ્રતિષ્ઠિત કંપનીમાં નોકરી મળી ગઈ.

સ્વાગત છે, વેમ્બુ. હું તમારા ઇતિહાસ પરથી કહી શકું છું કે અમારી કંપની સાથે તમારું ભવિષ્ય ઉજ્જવળ હશે.

આભાર, સર.

* પિતા

ન્યુ જર્સી, યુ.એસ.એ.ની એક પ્રતિષ્ઠિત યુનિવર્સિટી

શ્રીધરે એક ઉદ્યોગસાહસીની ભાવનાને પણ પોષી. 1996માં -



આપણે ક્યાં સુધી બીજા લોકો માટે કામ કરતા રહીશું? આપણે પોતાની કંપની કેમ ન શરૂ કરીએ?

આપણે ભાઈઓમાંથી વ્યવસાય ભાગીદાર બનીશું!

સાથે મળીને, તેમણે ADVENTNET નામથી એક સોફ્ટવેર ડેવલપમેન્ટ હાઉસ શરૂ કર્યું

શ્રીધર અને તેના કુટુંબનું જીવન ઉન્નતિના માર્ગે હતું.



આપણી કંપનીની આવક ચાર વર્ષની અંદર દસ મિલિયન ડોલરને વટાવી ગઈ છે!

હવે આપણને કોઈ રોકી શકે એમ નથી!

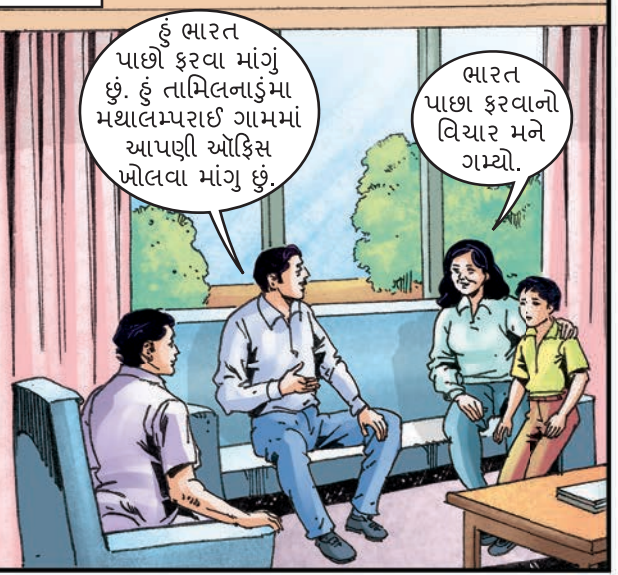
2009 માં, કંપનીનું નામ બદલીને ઝોહો કોર્પોરેશન રાખવામાં આવ્યું. પછીના દાયકામાં, તે યુ.એસ.એ.માં અને સમગ્ર વિશ્વમાં એક પ્રતિષ્ઠિત ટેક કંપની બની ગઈ હતી.

પરંતુ વેબ્યુના મનમાં બિઝનેસ અને નફા કરતા કોઈ વધુ મહત્વપૂર્ણ વસ્તુઓ હતી.



જો હું મારા પોતાના દેશની મદદ કરી શકતો ન હોઉં તો આ બધી સફળતાનો શો ફાયદો? મારે પાછું જવું જ જોઈએ. મારે મારા સંસાધનોનો ઉપયોગ રોજગાર નિર્માણ કરવામાં અને ભારતને સોફ્ટવેર સેક્ટરમાં આત્મ-નિર્ભર બનાવવામાં મદદ કરવા માટે કરવો જોઈએ.

જલ્દી જ -



હું ભારત પાછો ફરવા માંગું છું. હું તામિલનાડુમાં મથાલમ્પરાઈ ગામમાં આપણી ઓફિસ ખોલવા માંગું છું.

ભારત પાછા ફરવાનો વિચાર મને ગમ્યો.



પણ એક ગામમાંથી આપણે આપણાં ઓપરેશનો કેવી રીતે ચલાવીશું?

મોટા શહેરોમાં અત્યંત ભીડ અને પ્રદૂષણ છે, જ્યારે કે ગ્રામીણ વિસ્તારોમાં ઘણી બધી પ્રતિભાઓ છે. આપણે ભારતના દરેક ભાગમાં તકો ઊભી કરવી પડશે.

પ્લાન અનુસાર, શ્રીધર 2019માં ભારત પાછો ફર્યો, COVID-19 લોકડાઉનથી પહેલાં.

પાછા ફરવું ખૂબ સારું લાગ્યું! સ્વચ્છ હવા, પ્રકૃતિ, શાંત જીવન... આ ખૂબ આનંદદાયક છે.

ત્યારથી, તેણે તમિલનાડુ અને આંધ્ર પ્રદેશના ગ્રામીણ ભાગોમાં ઓફિસો ખોલી છે, જેમાં 500 થી વધુ લોકોને રોજગાર મળ્યો છે. અન્ય ગામોમાં પણ આવી અનેક ઓફિસો ખોલવાની તેમની યોજના છે.

ગ્રામીણ યુવાનોને સશક્ત બનાવવાના પ્રયાસમાં, શ્રીધરે ગામડાઓમાં ઝોહી શાળાઓ પણ શરૂ કરી છે. આ શાળાઓ વ્યાવસાયિક સોફ્ટવેર વિકાસ શિક્ષણ પ્રદાન કરે છે.

ઝોહી શાળાઓ સફળ થઈ! આપણા 15-20% એજીનિયરો પાસે કોલેજની ડિગ્રી નથી. તે બધા આ વ્યાવસાયિક પ્રશિક્ષણ હેઠળથી જ પસાર થયા છે.

તે અવિશ્વસનીય છે!

શ્રીધર જી, આગળ શું વિચાર્યું છે?

હું ગ્રામીણ પ્રદેશોથી વધુ લોકોને રોજગાર આપવા અને ગ્રામીણ વિસ્તારોમાં વધુ ઓફિસ ખોલવા માંગુ છું. હું ગામડાઓમાં બાળકોને મફત પ્રાથમિક શિક્ષણ પ્રદાન કરવા માટે એક સ્કોલરશિપ પણ શરૂ કરવાનો છું.

2021માં, શ્રીધર વેમ્બુને ગ્રામીણ વિકાસ તરફના તેના કામ માટે પદ્મશ્રી પુરસ્કાર એનાયત કરવામાં આવ્યો.

અભિનંદન, સર!

તે જ વર્ષે, તેમની નિયુક્તિ નેશનલ સિક્યુરિટી બોર્ડ ઓફ ઇન્ડિયામાં પણ થઈ.

આજે, શ્રીધરની કુલ સંપત્તિ આશરે 3.8 બિલિયન ડોલર* છે. આટલા સફળ હોવા છતાં, તે સારું જીવન જીવે છે અને પોતાના ધ્યેય માટે સમર્પિત છે.

હજુ ઘણી લાંબી મજલ કાપવાની છે. કામ હમણાં જ શરૂ થયું છે!

*30,000 કરોડથી વધુ

વેદાંગી કુલકર્ણી



તમારામાંથી કેટલા દરરોજ નિશાળે સાયકલથી આવે છે?

હું આવું છું, સર.

હું પણ.

હું પણ સાયકલથી જ.



આજે, હું તમને વેદાંગી કુલકર્ણી નામની એક યુવાન મહિલા વિશે વાત કહેવાનો છું. જે વિશ્વની સાયકલથી સફર કરનારી સૌથી યુવાન મહિલા છે.

વેદાંગી કુલકર્ણીનો ઉછેર સાહસ પર જ થયો હતો. મોટી થઈને, તેણે જેટલો સમય ઘરની અંદર વિતાવ્યો તેટલો જ સમય ઘરની બહાર વિતાવ્યો.

17ની ઉંમરે, વેદાંગીએ તેના માતા-પિતાના સપોર્ટથી સમગ્ર હિમાલયની સફર સાયકલથી કરવાનું નક્કી કર્યું.

તે પછી અઢી અઠવાડિયા અને 767 કિલોમીટરનો પ્રવાસ, વેદાંગીએ મનાલીથી લઈને શ્રીનગર સુધી સાયકલ ચલાવી.



વાઉ, આ એક સારી પદયાત્રા હતી.

દૃશ્ય કેટલું સુંદર છે!



બ્રોશર્સ અનુસાર, તેણી કોઈપણ દરમાં જોડાવવા માટે ખૂબ નાની છે.

આપણે કારથી તેને ફોલો કરીશું. તે સુરક્ષિત છે પણ તેને સ્વતંત્રતાનો અનુભવ થશે.



હમ્મ, મારે આગલી યાત્રા ક્યાંની કરવી જોઈએ?

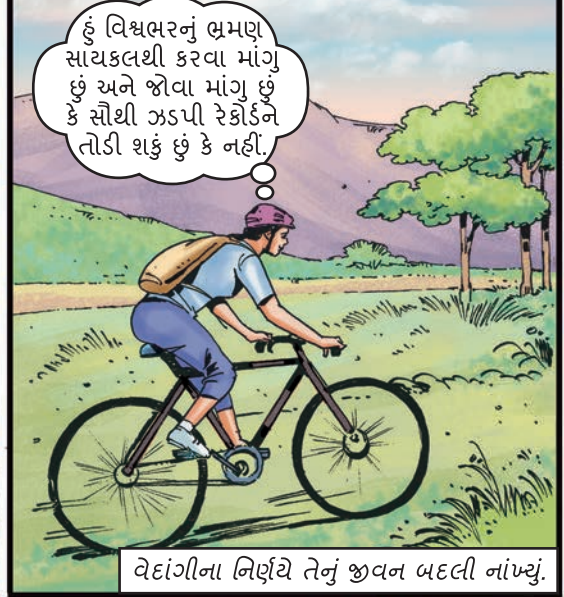
શાળા સમાપ્ત કર્યા પછી, તે સ્પોર્ટ્સ મેનેજમેન્ટના અભ્યાસ માટે ઇંગ્લેંડ ગઈ. ત્યાંના લોકો, જગ્યા, સંસ્કૃતિ - તે બધું જ સાવ અલગ અને ભટકાવનારું હતું.



શું હું અહીં મિત્રો બનાવી શકીશ? હું અહીં કેવી રીતે એડજસ્ટ થઈશ?

એક જ વાત અકબંધ હતી - તે તેનો આકર્ષક આઉટડોર પ્રત્યેનો પ્રેમ.

ખુલ્લાં આકાશ નીચે જ્યારે વેદાંગી સાયકલ ચલાવતી, તેની ચિંતાઓ સમાપ્ત થઈ જતી અને તેને મુક્તતાનો અહેસાસ થતો.



હું વિશ્વભરનું ભ્રમણ સાયકલથી કરવા માંગુ છું અને જોવા માંગુ કે સૌથી ઝડપી રેકોર્ડને તોડી શકું છું કે નહીં.

વેદાંગીના નિર્ણયે તેનું જીવન બદલી નાંખ્યું.

હજી પણ કોલેજનું કામ નિપટાવવા ઉપરાંત, તેણીએ પહેલાં કરતા વધુ સખત તાલીમ લેવાનું શરૂ કર્યું.



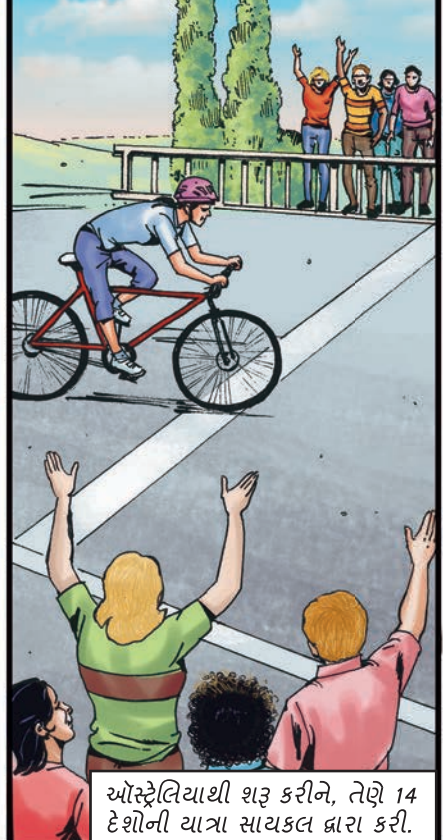
મારે સફળ થવા માટે શારીરિક અને માનસિક રૂપે સ્વસ્થ થવાની જરૂર છે.

રસ્તાઓનો નકશો તૈયાર કરવામાં આવ્યો, દસ્તાવેજો તૈયાર થયા અને આ અભિયાન માટે એક નવી સાયકલ બનાવવામાં આવી.



આ એકદમ યોગ્ય છે! હું તેનું નામ કેપ્પુચિનો રાખીશ.

17 જુલાઈ, 2018ના રોજ વેદાંગીએ શરૂઆત કરી.



ઓસ્ટ્રેલિયાથી શરૂ કરીને, તેણે 14 દેશોની યાત્રા સાયકલ દ્વારા કરી.



કેન્ડામાં ભૂરા રીંછથી માંડ માંડ બચી...



...અને સ્પેનમાં છરીની અણી પર લૂંટાઈ...



...રશિયામાં થીજાવી દેતા બરફમાં કેમ્પિંગ કર્યું...

...તે કોઈ સરળ રસ્તો નહોતો.



પણ, ઘણી બધી રીતે તે લાભદાયક રહી. તેણે નવા મિત્રો બનાવ્યાં...



...તેની ક્ષમતાઓને લીધે તેના આત્મવિશ્વાસમાં વધારો થયો...



...અને તેણે પોતાનો 20મો જન્મદિવસ, રસ્તામાં ઉજવ્યો.



24મી ડિસેમ્બર, 2018ના રોજ, વેદાંગી ફિનિશ લાઇન સુધી, એટલે કે પાછી ઑસ્ટ્રેલિયા પહોંચી.

29,000 કિલોમીટર. મેં તે કરી લીધું!

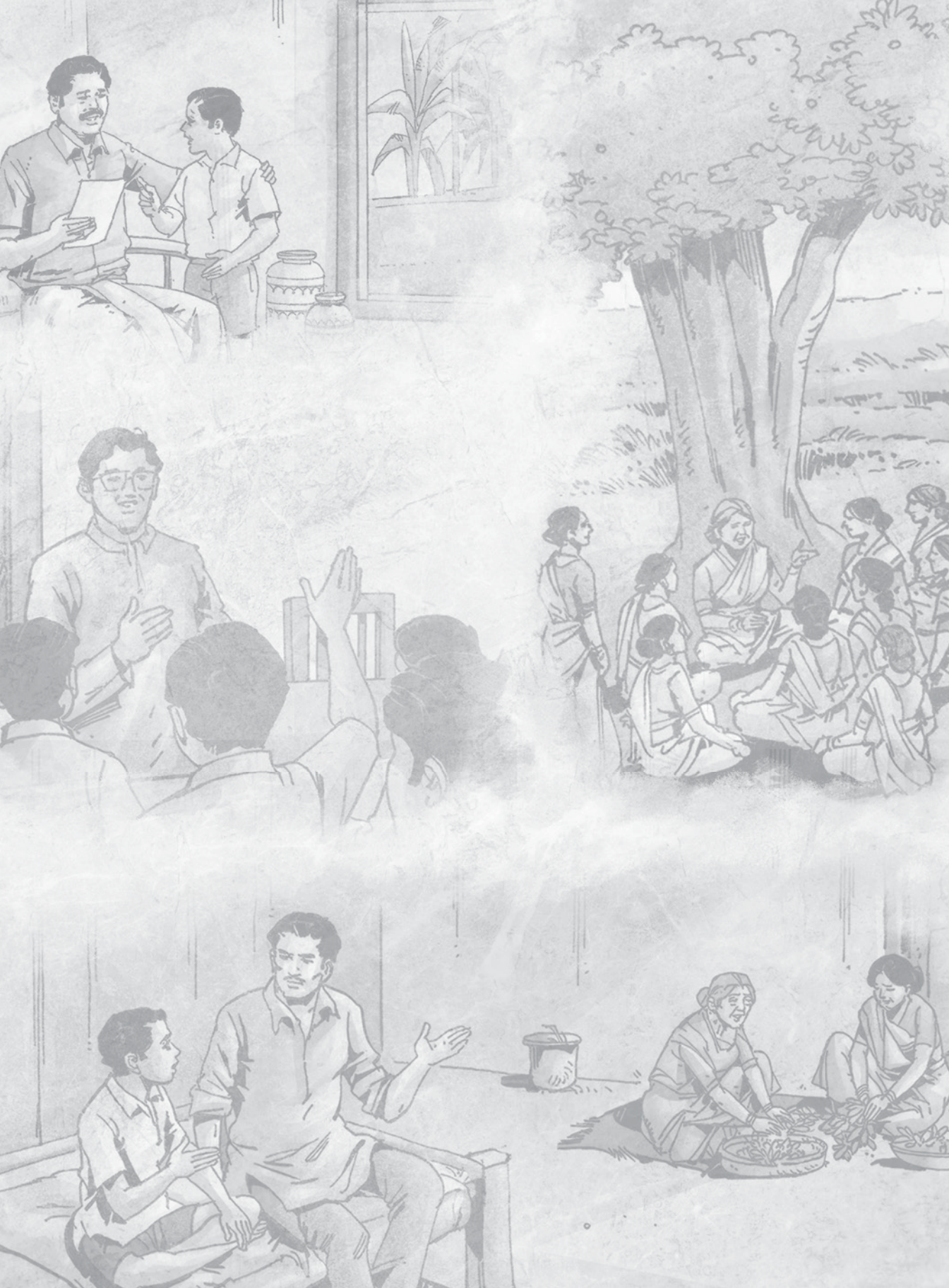
તે આ અભિયાન કરનારી સૌથી ઝડપી મહિલા તો નહોતી, જેવું કે તેણે ધાર્યું હતું, પણ તે સૌથી નાની ઉંમરની મહિલા જરૂર હતી.



2023માં, વેદાંગી લેહ-મનાલી હાઇવે પર સાયકલિંગ કરનારી સૌથી ઝડપી મહિલા બની. હવે તે પોતાના અનુભવો વિશે વાત કરે છે.

સાયકલિંગ મને શીખવ્યું કે સહનશક્તિ એ મનની અવસ્થા છે.

તેણે અન્ય લોકો જાતે સાહસ ખેડી શકે તે માટે મદદરૂપ થવા 'ધ એડવેચર શેડ' નામની એક્સપેડિશન મેનેજમેન્ટ કંપની શરૂ કરી.





મન કી બાત

વોલ્યુમ 9

જેઓ ધારી લે તેમના માટે અશક્ય કંઈ જ નથી. પછી ભલે અપંગતા હોય, ગરીબી હોય, શિક્ષણ અથવા સંસાધનોની કમી હોય, લોકો પોતાના ધ્યેયોને આંબવા માટે પોતાની અને અન્ય લોકોની મદદ કરવા વિશાળ અવરોધોને પાર કરી લે છે.

મન કી બાતનું નવમું વોલ્યુમ દેશભરનાં તે લોકો વિશે છે જેમની હિંમત અને દૃઢનિશ્ચય તેમણે સામનો કરેલા પડકારો કરતા વધુ હતો.

વેદાંગી કુલકર્ણી, કે જે 20 વર્ષની ઉંમરે વિશ્વભરનો સાયકલ પ્રવાસ કરનારી સૌથી નાની ઉંમરની મહિલાથી લઈને, રિંગફામી અને એંજલ યંગ, કે જેમણે એવા પ્રદેશમાં સફરજનની ખેતી કરી કે જ્યાં સફરજન ઉગાડવા લગભગ અશક્ય હતા, અને મદુરાઈ ચિન્ના પિલ્લઈ, જેણે પોતાના જેવી અન્ય ગ્રામીણ મહિલાઓને નાણાકીય રીતે સફર બનાવવા માટે કોમ્યુનિટી બેંકિંગ ગ્રૂપ શરૂ કર્યું ત્યાં સુધી. આ સ્ટોરી તેનો પુરાવો છે કે જો વ્યક્તિ કંઈ કરવાનું ધારી લે તો તેના માટે કંઈપણ કરવું શક્ય છે, 'મન હોય તો માળવે જવાય' એ કહેવત અનુસાર.



₹99

www.amarchitrakatha.com
ISBN 978-93-6127-274-5



9 789361 272745